

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
Februar 1971

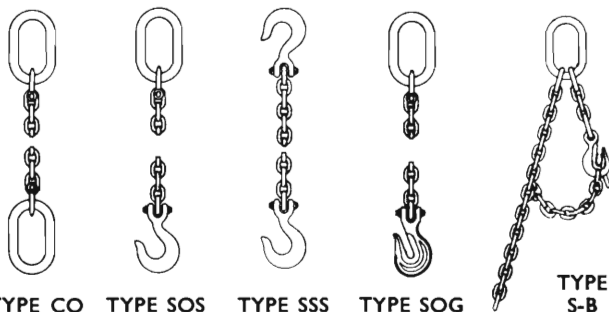

WILLIAM HARDING

v/R. HERNÖE

Viktoriagade 6 - 1655 København V - Tlf. (01) 21 23 96

ACCOLOY KUPLEX Stålkæder

TYPE CO TYPE SOS TYPE SSS TYPE SOG

TYPE S-B

ACCOLOY KUPLEX systemet består af bæreringe, kæder, kroge og samlede, som sammensættes til alle opgaver! **Leveres omgående fra lager!**

Alle dele er fremstillet af **AMERICAN CHAIN & CABLE COMPANY INC.**, sænksmedede og varmebehandlede til stor hårdhed og styrke! Brinell hårdhed 300, brudstyrke 105 kg/mm², min. forlængelse ved brudprøve 15 pct.

Kæde og komponenter må aldrig udglødes!

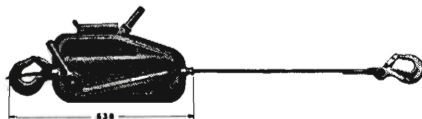
Kæderne er overfladebehandlede med Molybdændisulfid - tørlubricant smøremiddel som sikrer nedsat slidtage og hæmmer angreb af rust og snavs.

LUG ALL Wire-Skraldetalje

Kapaciteter 680-1800 kg

TIRFOR taljen

Kapaciteter $\frac{3}{4}$ -1 $\frac{1}{2}$ -3 ton

FORLANG PROSPEKTER

CROSBY-LAUGHLIN

leveringsprogram bl. a.

- C. L. Sjakler
- C. L. Lastkroge
- C. L. Swivler
- C. L. Øjebolte
- C. L. Bardunstrammere
- C. L. Wireblokke - Kasteblokke
- C. L. Slyngkovse
- C. L. Glidekrog for wire
- C. L. Kædestrammere

Model 178...en ny **HIAB** skovkran

Hiab 178 er en videreudvikling af Skovelefanten, der med det nye armsystem har en hydraulisk armforlænger med slaglængde 1,6 m. Større rækkevidde og enklere betjening. HIAB borger for kvalitet og god service.

ÅRHUS

Århus Hydraulic Service Telf. (06) 22 14 57

PAARUP

Midtjysk Hydraulik Telf. (06) 86 52 22

ÅLBORG

Ålborg Hydraulic Telf. (08) 37 14 66

ESBJERG

Erling Christoffersen Telf. (05) 12 52 40

ODENSE

Knud Nyegaard Telf. (09) 12 10 69

VORDINGBORG

Vordingborg Hydraulic Telf. (03) 775-2248

KØBENHAVN

A/S Hiab Hydraulik, Herlev Telf. (01) 94 81 22

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/S

ODENSE TELEFON (09) 122222

**Alle arter
skovplanter**

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S

8723 Løsning . Telf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon Klarskov 9 (03-782)

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

DANSK STÅL INDUSTRI A/S AF 1933
GREJSDALEN PR. VEJLE

Skovhamre
Kiler for træ
Savambolte
Plantehakker
Barkspader
Økser

**I/S Hage og Simony
Skovadministration**

Alt skovrider- og skovfogedarbejde
udføres. Tilbud gives.

OREMANDSGAARD

4735 Mern

Tlf. (03) 796 Enghave 128

(Kontor 9x)

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888

Kerteminde. Telefon (09) 321515

SKOVREGNSKABER

Rådgivning • Anlæg
Føring • Årsafslutning
Driftsanalyser • Drifts-
kritik

**DANSK
SKOVFORENING**

BORK SCANDINAVIA

KØBENHAVN . OREHOVED . SILKEBORG

**-skær
igennem
med**

Raket

Jonsereds

- * Vibrationsdæmpet håndtag, som gør arbejdet lettere og endnu mere behageligt!
- * Behagelig lydsvag trods den fantastiske råstyrke!
- * 20 m/sek. — let og hurtigt at arbejde med, en fin balance og med helt nye måder at afgrene på!
- * Den gennemarbejdede konstruktion og de bedste materialer samt en stor erfaring ligger bag!

DANMARK OG NORDENS MEST SOLGTE MOTORSÅV

AUT. JONSEREDS FORHANDLERE:

AALBORG: Børge Pedersen, Jernbanegade 16, tlf. (08) 13 40 29. **TERDRUP:** Søren G. Nielsen, Siem, tlf. (08) 11 55 11 nr. 193. **SKRÆ:** Viggo Graversen, tlf. (06) 88 04 13. **AVLUM:** Jørgen Rasmussen, tlf. (07) 47 23 55. **HAMMEL:** Jens Peter Rohde, tlf. (06) 96 10 69. **RYOMGÅRD:** Poul Bøjstrup, tlf. (06) 39 41 77. **ØLGOD:** Niels Kirk, tlf. (05) 24 41 28. **VEJLE:** ISEKI JYLLAND A/S, Sønderbrogade 24, tlf. (05) 82 58 88. **TØRNING pr. HAMMELEV:** Bent K. Petersen, tlf. (045) 7 72 56. **HØJBY, FYN:** Andreas Petersen, tlf. (09) 95 82 60. **Nykøbing S.J.:** Sv. E. Larsen, Isefjordsvej 4, tlf. (03) 41 10 86. **HILLERØD:** Jan Skovly Hansen, Løngangsgade 73, tlf. (03) 26 51 51. **SORØ:** Holger Møller, Frederiksberg, tlf. (03) 63 11 51. **FAXE:** Eigil Johansen, Torvegade 34, tlf. (03) 71 34 65. **FLINTINGE, TOREBY L.:** Arnold Larsen, tlf. (03) 86 91 26. **BORNHOLM:** Sven Low, Bækken, Almindingen, tlf. (03974) 643.

- køb svensk kvalitet fra EFTA

Forstkandidat til Marokko

Til et dansk-marokkansk forstprojekt søges en forstkandidat til medvirken ved færdiggørelsen af planlægning af ca. 100.000 ha korkegeskov nær Rabat. Bopæl i Rabat. Tiltrædelse 1. juli 1971 og fratrædelse 31. august 1972. Arbejdet, som er baseret på undersøgelser foretaget af det marokkanske forstlige forsøgsvæsen, omfatter såvel arbejde i terrænet som udarbejdelse af forslag til fremtidig drift i de kommende 20 år.

Gode franskkundskaber er en fordel; også 3. delsstuderende, der forventer eksamen i 1971, kan søge stillingen.

Lønnen vil blive fastsat i henhold til reglement om udsendte eksperter løn og ansættelsesvilkår iøvrigt.

Yderligere oplysninger og ansøgningskemaer fås ved henvendelse til Danida, Sekretariatet for internationalt udviklingssamarbejde, Amaliegade 7, 1256 København K., tlf. 12 30 60, sekretær, frk. I. M. Harder Hansen.

Ansøgningsfristen udløber den 25. marts 1971.

NOTER

En ca. 20-årig engelsktalende skovteknikerelev fra Ecole Forestière, Meymac, Corrèze, Frankrig, ønsker et ophold i marts måned 1971 ved skovbrug, f. eks. i forbindelse med skovningsopgaver.

To 20-årige engelsktalende skovteknikerelever fra the high forestry school, Arnhem, Holland (2. dels elev, d.v.s. 3 års uddannelsesmæssig baggrund) ønsker et ca. 3 måneders ophold med diverse praktiske skovbrugsopgaver over perioden juni til september 1971.

Evt. interessenter bedes henvende sig til Henning Madsen, skovteknikerlinien, Skovskolen, Nødebo pr. 3480 Fredensborg. Tlf. (03) 28 06 03.

Statens tilsynsførende

Landbrugsministeriet har beskikket skovrider *J. U. Wedel-Heinen* til fra 1. januar 1971 og indtil videre at varetage hvervet som statens tilsynsførende med de private skove i Københavns og Roskilde amter. Skovtilsynets adresse og telefonnummer er herefter: Folehavehøj, 2970 Hørsholm, telefon (01) 86 02 46.

Ministeriet har samtidig beskikket skovrider *Preben Møller* til fra 1. januar 1971 og indtil videre at varetage hvervet som statens tilsynsførende med de private skove i Nordjyllands amts sydlige del. Skovtilsynets adresse og telefonnummer er: Mosskovgård, 9520 Skørping, telefon (08) 39 10 14.

Ministeriet har med virkning fra samme dato fritaget de hidtidige tilsynsførende i henholdsvis Københavns og Roskilde amter samt Nordjyllands amts sydlige del, skovrider E. Lauermann Jørgensen og skovrider Jens Hvass, fra deres tilsynshverv.

Landbohøjskolen

Forstkandidat *K. Dalgas* er fra 1. januar 1971 at regne ansat som videnskabelig assistent ved skovbrugsinstituttets teknologiske afdeling.

Ansættelse

Ved kgl. resolution af 15. januar 1971 er forstfuldmægtig Lars Toksvig udnævnt til skovrider i statsskovbruget fra den 1. januar 1971 at regne. Skovrideren vil indtil videre forrette tjeneste ved handelsafdelingen i direktoratet for statsskovbruget.

80 år

Skovrider *C. M. Vendelsøe*, fhv. skovrider ved Skjoldenæsholm skovbrug, fylder 80 år den 17. marts.

Dødsfald

Direktør Johs. F. la Cour, Pindstrup er afgået ved døden i en alder af 90 år. Direktør la Cour opbyggede mange store virksomheder lige fra træindustri til flise-fabrikation. Han vil især være velkendt inden for skovbruget som igangsætter af »Novopan Træindustri A/S«.

Kvælstofgødning

Hovedparten af kvælstofgødningen til skoven spredes i Sverige med flyve-maskine – cirka 98 %. De øvrige spredningsmåder er med traktor 2 % og håndspredning mindre end 1 %. Gødskning ved hjælp af helikopter prøves nu i Sverige. Der anvendes en russiskbygget maskine, den første som er taget i brug uden for russisk interesseområde.

Selv om de kalkulerede omkostninger for helikopterspredning er højere end for gødskning fra sædvanlig flyve-maskine, kan det være af interesse at konstatere, at i USA, North Carolina, spredes 80 % med helikopter i 1970.

P. H.

Abonnement for ikke-medlemmer på SKOVEN

SKOVEN tilgår vederlagsfrit medlemmer af Dansk Skovforening. Ikke-medlemmer kan abonnere på SKOVEN ved indbetaling af årsabonnement, der for 1971 andrager 46,- kr. (inkl. MOMS 6,-), til Dansk Skovforening, Vester Voldgade 86, 1552 København V, postgirokonto 1964, evt. ved benyttelse af det i nærværende nr. af tidsskriftet indlagte giroindbetalingskort.

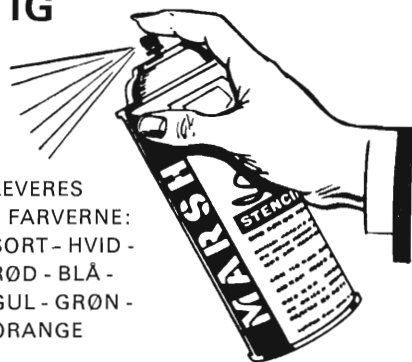
Ved indbetalingen bedes foruden tydeligt navn og adresse (blokbogstaver) anført »SKOVEN 1971«.

NU KA' DE RIGTIG MÆRKE DERES TRÆER

MED MARSH

VEJRBESTANDIGE SPRAYFARVER

i aerosoldåser der gør træmærkning til en leg og som tydeligt kan ses på lang afstand. Sprayfarven er hurtigtørrende. Smutter ikke af, medens aerosolbeholderens dysse er selvrensende og derfor altid klar til brug.

LEVERES
I FARVERNE:
SORT - HVID -
RØD - BLÅ -
GUL - GRØN -
ORANGE

**JOHN R.
HANSON** FORLANG
TILBUD

MÆRKEMASKINER

NY ØSTERGADE 4 . KBHV. K.
TLF. (01) 12 13 54

BRUGT PÅ SKOVSKOLEN

Bliv medlem af

DANSK SKOVFORENING

VESTER VOLDGADE 86 . 1552 KØBENHAVN V

El
Birk
Ær
Sølvpoppe
købes i
kævler
og
snitgavn

Tvingstrup Trævarefabrik

8731 Tvingstrup

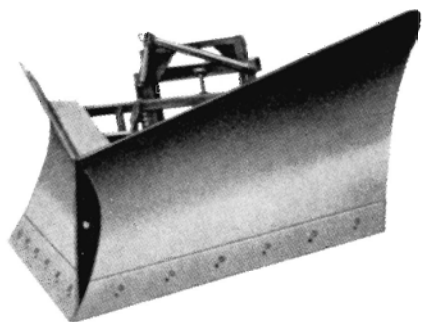
Telf. (05) 63 35 11 nr. 40

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG

Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

BRYDEREN

BRYDEREN – den mest effektive model, udstyret med hydraulisk tryk- og løfteanordning.

BRYDEREN MAJOR fremstilles i Dansk Standard med rømmebredde på 2,6 m.

Derudover kan vi levere sideplove i 2 modeller med henholdsvis fast og fjedrende skær.

Plov og ramme er udført i overensstemmelse med DANSK STANDARD

50 års erfaring i fremstilling af sneplove

Alle sneplove leveres med parallelløft

Helsingforsgade 6 . Århus N
Tlf. (06) 16 24 44

Afd. for Sjælland:
Repr. J. Axel Pedersen,
Tlf. (01) 30 26 40
Roskildevej 47 . København-Valby

N LAIGAARD

Fabrik for vejmaskiner

KOMPENDIUM

Finn Helles:

Lovgivning med relation til skovbruget

130 s. dupl. kr. 25,-

Skovbrugsinstituttet

Rolighedsvej 23 . 1958 København V . Telf. (01) 35 70 32

STAUDERUG

2-årig vildtmark-kornsort som trives godt, selv på fattige boniteter. Såmængde 125 kg pr. ha.

VEDVARENDE LUPINER

robust og god kvælstof- og muldsamler i skovkulturer, kommer igen år efter år indtil total overskygning. Såmængde 8–10 kg pr. ha.

Rekvirer venligst vor markfrøprisliste, som indeholder mange frøsorter, der egner sig fortrinligt til såning for vildtet i skov og på ager.

Ovennævnte sorter haves i begrænsede mængder, så ring derfor hurtigt til

A/S TRIFOLIUM FRØ . 8900 Randers . Telefon (06) 42 22 00

Ny engelsk bog om træbeplantning i almindelighed

Forestry Commissions public relation officer, Mr. H. L. Edlin, der har flere tidligere publikationer bag sig, har i 1970 udgivet en rigt illustreret bog på 350 sider med titlen: *Collins Guide to Tree Planting & Cultivation*. Pris 42 s. net.

Det er ikke et værk om skovbrug, skønt skovbruget har sin plads i den. Det er et værk for alle træplantere – dem der planter i haver, dem der planter i parker, dem der planter i skov, dem der planter i hegn, og dem der forskønner landskabet ved plantning af træer spredt på markerne, enkeltvis eller i grupper.

Alle, der har rejst i England, har følt sig slået af det engelske landskabs trærigdom, der giver det en fylde, en ynde og et tidsmæssigt perspektiv, som man ikke finder i noget andet land.

Indtil man efter første verdenskrig gennem den nyoprettede Forestry Commission begyndte skovplantning i stor stil, overvejende på hidtil uproduktiv eller næsten uproduktiv jord, var England meget skovfattigt, men det har altid været trærigt, og man har elsket træer, især de store gamle hjemlige løvtræer. Men man har også før nogen anden nation indført arter af løv- og nåletræer fra andre lande og verdensdele, og især rundt ved herresæderne finder man nu meget gamle og smukke eksemplarer eller småbevoksninger i rigt mål.

Denne særlige engelske træindethed må man se som baggrund for bogen, der i øvrigt er fuld af gode og praktiske oplysninger for enhver kategori af træplantere.

Det er efter mit kendskab den første universale træplantebog i nyere tid, og den vil utvivlsomt få et stort salg i England. Men også i andre lande har den en mission. Dens kærlighed til træer vil nok smitte, og dens rige erfaring på alle områder være til praktisk nytte.

C. M. M.

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING.
Vester Voldgade 86.
1552 København V.,
Telf.: (01) 12 21 66 *
Postgirokonto: 1964.

Ansvarshavende:
Redaktør Knud Meister
Bredgade 41
1260 København K.
Telf. (01) 11 95 11

Redaktionsudvalg:
Baron, dr. agro.
M. Schaffalitzky de Muckadell
(formand)
Professor N. K. Hermansen
Kgl. skovrider Vagn Johansen
Forstfuldmægtig
M. Elbæk-Jørgensen
Skovrider Aa. Marcus Pedersen

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg.
Dansk Skovforening.

Abonnement:
Tegnes hos Dansk Skovforening.
Koster for 1971
kr. 46,- (incl. moms kr. 6,-)
Medlemmer af Dansk Skovforening
og bestyrere af medlemsdistrikter modtager
SKOVEN og »Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Forsiden:

Nogle mener, at
skoven også kan bruges
til dette!

Trykt af
Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
Toldbodgade 57
1253 København K.

FEBRUAR 1971

Når skoven bliver en losseplads

Besvarelserne på Dansk Skovforenings spørgeskemaer om skovens forening fortæller også om omfattende hærværk.

Af skovrider OLE FOG
Dansk Skovforening

Foreningsdebatten raser verden over. Pressen beretter daglig om katastrofale foreningsfarer, der truer menneskeheden og balancen i naturen. Fantasien får ofte frit løb, og den saglige debat, der er tvingende nødvendig, krydres undertiden med overspændte indlæg, der totalt mangler jordforbindelse.

Foreninger af vore skove er nu kommet i søgelyset, og det kan straks siges, at efterfølgende ikke er nogen alarmerende chok-rapport.

Det nylig nedsatte foreningsråd er i færd med at gennemføre et kortlægningsprogram vedrørende diverse former af forening her i landet. »Gruppen for fast affald« under Foreningsrådet, rettede i september måned 1970 henvendelse til Dansk Skovforening og anmodede om foreningens bistand i forbindelse med registrering af foreningsforholdene i skovene. Skovforeningen fandt, at et samarbejde på dette område kunne være værdifuldt, og vi udarbejdede et spørgeskema, der i oktober måned blev udsendt til foreningens skovejende medlemmer incl. statsskovbruget, klitvæsenet og hedeselskabet. Vi anmodede medlemmerne om at tilbagesende to eksemplarer af det besvarede spørgeskema. Det ene eksemplar er videregivet til »Gruppen for fast affald« og det andet eksemplar danner grundlag for efterfølgende redegørelse.

Tabel 1
Udsendte og besvarede spørgeskema

	Antal skov- ejendomme		svar i %
	udsendt til	svar fra	
Sjælland	110	60	55
Jylland	173	111	64
Fyn	56	41	73
Lolland-Falster	34	18	53
Ialt private ejendomme ...	373	230	61
Statsskovbruget	31	31	100
Klitvæsenet	31	31	100
Total	435	292	67

Tabel 2

Undersøgelsens omfang udtrykt i ha skov

	Spørgeskema		
	udsendt til ha	svar fra ha	svar i %
Sjælland	54.380	38.580	71
Jylland	91.450	90.550	99
Fyn	24.000	22.080	92
Lolland-Falster	16.620	10.950	66
Ialt private ejendomme ...	186.450	162.160	86
Statsskovbruget	79.130	79.130	100
Klitvæsenet	48.160	48.160	100
Total	313.740	289.450	92

Foreningens medlemmer har behandlet denne undersøgelse med stor interesse.

Som det fremgår af tabel 1, har vi modtaget svar på 67 % af de udsendte spørgeskemaer. Disse besvarelser repræsenterer (tabel 2) 92 % af det adspurgte areal.

En nærmere analyse af svarprocentens landsdelsvise spredning fra 93 % til 66 % er ikke foretaget.

En del af de stillede spørgsmål kunne besvares ganske kort med et »ja« eller »nej«, medens andre krævede en mere udførlig besvarelse.

I det efterfølgende gennemgås ganske kort besvarelsen af de enkelte spørgsmål:

- ★ *Hvor omfattende er publikums besøg på ejendommen?*
- ★ *Færdes publikum over hele ejendommen?*
- ★ *Er publikums færdsel koncentreret i områder omkring parkeringspladser, offentlige veje, strande m. m.?*
- ★ *Hvor stor er publikums aktionsradius i givet fald?*

Besvarelserne af ovenstående fire spørgsmål var så uensartede at en statistisk bearbejdning ikke har været mulig.

Et forsøg på en objektiv sammenstilling af besvarelserne kan udtrykkes således:

Skove nær større byer, større landeveje, strande m. m. har stort publi-

kumbesøg. Afsidigt liggende skove besøges meget lidt, og der findes stadig skove som i praksis aldrig betrædes af »turister«.

De besøgende kan efter deres adfærd opdeles i to grupper:

- Et lille mindretal, der færdes til fods langt ind i skoven.
- Det store flertal, der pr. bil ankommer til rasteplasserne i skovbrynet. Maden spises, og aktionsradius fra bilen er for flertallet næppe over 50 m.

Besvarelserne bekræfter således vore hidtidige erfaringer vedrørende skovgæsternes adfærd, og adskillige skemaer indeholder meddelelse om, at besøgets størrelse og publikums adfærd ikke er blevet ændret efter den nye naturfredningslovs ikrafttræden.

En del besvarelser indeholder dog klager over, at publikum færdes ulovligt uden for eksisterende veje.

Hvilke af nedennævnte forureninger forekommer?

	Antal bekræftende svar	Bekræftende svar i % af alle svar
Alm. skovsvineri	266	91
Aflæsning af renovation	175	60
Aflæsning af møbler m.m.	108	37
Gamle cykler	100	34
Gamle biler	44	15

Hvor kraftig er forureningen?

	Antal svar	Antal svar i % af alle svar
Omfattende	38	13
Mindre omfattende	116	40
Lille omfang	107	37
Omfang ikke oplyst ..	10	3
Ingen forurening ...	13	4
Spørgsmål ikke besvaret	8	3
	292	100

Har forureningen krævet ejendommens indsats i form af renholdelse, bortkørsel af affald el. l.?

Opgiv tidsforbrug eller omkostninger.

	Antal svar
Uvæsentlige omkostninger	14
Under 100 kr./år	9
100- 499 kr./år	38
500- 999 kr./år	16
1000-1999 kr./år	15
2000-5000 kr./år	27
Over 5.000 kr./år	6
Ja til indsats, men omkostninger ikke oplyst	62
Ingen indsats	95
Uoplyst	10
	292

De afholdte udgifter i forbindelse med oprydning efter publikum giver ikke noget billede af, hvad det ville koste at holde skovene fri for affald året rundt. Tallene udtrykker kun de beløb, de enkelte »skove« af en eller anden grund har følt sig foranlediget til at anvende.

Såfremt målet er »skove fri for affald«, vil man blive stillet overfor beløb af en helt anden størrelsesorden. En enkelt ejendom af middelstørrelse oplyser »Renholdelse er opgivet, da det er håbløst og ville kræve en mand med bil i ca. 60 dage pr. år.«

De indkomne besvarelser indeholdt mange oplysninger, der ikke indgår i

foranstående skematiske opstilling. Samtlige meddelte oplysninger er imidlertid registreret og indgår i nedenstående beskrivelse af forureningssituationen i landets skove.

Almindeligt skovsvineri, d.v.s. personligt affald, madpapir, flasker og anden éngangsemballage.

Forekommer overalt, hvor publikum færdes i større antal, hvilket medfører, at en ca. 50 m bred zone omkring rasteplasser, større offentlige veje, strande m. m. er stærkt forurenet.

Denne forurening må desværre karakteriseres som et nødvendigt onde i menneskets fodspor, også når dette menneske færdes i skoven. Propaganda, oplysning m. m. kan givetvis begrænse svineriet, og tilsyneladende har den stedfundne oplysning gennem sko-

ler, ungdomsorganisationer m. m. bevirket, at ungdommen sviner mindst, men undgå svineriet kan vi antagelig aldrig.

Problemet er følgelig, hvorledes skal affaldet fjernes? At det offentlige må afholde omkostningerne betragtes som en selvfølge.

Forurening ved aflæstet renovation, gl. møbler m. v.

Forekommer næsten overalt i stigende omfang. Et enkelt skovdistrikt oplyser, at man årligt modtager 30-40 lastbillæs.

Denne form for organiseret forurening bør absolut ikke betegnes som et nødvendigt onde. Der er her tale om lovovertrædelser, der er til stor ødelæggelse af vore naturværdier og til ulempe og bekostning for skovens ejere.

Der foretages i vid udstrækning anmeldelse til politiet, når skovens personale har held til at finde synderens navn i affaldsdyngerne. Desværre har politiet ikke altid mandskab til at efterforske sagen, men i mange tilfælde lykkes det at få ram på synderen, der primært må betale en bøde. Synderen kan ligeledes idømmes et erstatningsansvar til dækning af udgifterne ved affaldets fjernelse fra skoven. Erstatningskrav bør altid præciseres overfor politiet, når anmeldelse foretages og rapport skrives. (Skovforeningen har på anden måde informeret medlemmerne om denne mulighed for udbetaling af erstatning.)

Skovene benyttes givetvis som losseplads, fordi en meget stor del af befolkningen har problemer med diverse former for stort affald, der ikke kan leveres med den almindelige dagrenovation, og Skovforeningen har ved flere lejligheder fremhævet, at der bør drages omsorg for, at befolkningen på lovlig vis kan komme af med den slags affald.

Der findes 602 organiserede kommunale lossepladser fordelt i hele landet, men den enkelte borger har blot ingen mulighed for selv at kunne transportere sit affald derhen, idet lossepladserne er lukkede udenfor normal arbejdstid.

Et større antal af disse lossepladser bør i week-enderne åbnes for privat

tilkørsel af affald, og befolkningen må ved opslag, annoncering m. m. gøres bekendt med lossepladsernes placering og åbningstider.

Enkelte kommuner har i øvrigt med stort held gennemført den her skitserede ordning.

Gamle cykler og biler efterlades i skovene overalt i landet, men endnu i mindre omfang.

Hærværk m. m. Som et supplerende spørgsmål, der ikke vedkommer selve forureningsundersøgelsen, bad vi skovene give oplysninger om hærværk m. m. forårsaget af publikum.

Hærværk forekommer hyppigt i forbindelse med publikums besøg, og hvor hærværk forekommer, volder dette en ganske berettiget harme.

Skilte og vejboomme er yndede mål for publikums ødelæggelser og det kan nævnes, at den første genbestilling af et nyligt opstillet og nu stjålet naturfredningsskilt er indløbet.

Ubeboede huse har en ganske særlig tiltrækningskraft, og husene kan forvandles til ruiner i løbet af få måneder.

Beskadigelse af kulturhegn og åbning af led i kulturhegn er almindeligt forekommende. En ejendom anfører, at hærværk mod kulturhegn årligt medfører direkte udgifter på over 5.000 kr.

Tyveri af planter, juletræer og pyntegrønt samt krybskytteri må betegnes som spredt forekommende.

Sammenfattende kan det siges, at publikums hærværk i mange tilfælde koster ejendommene langt større beløb end selve forureningen.

Ole Fog.

Andefugles reaktion

Vildtbiologisk Station har i efteråret 1968 og foråret 1969 foretaget observationer af andefugles reaktion, når de under flyvning møder højspændingsledninger. Hverken med hensyn til ænder, gæs eller svaner er nogen skrækreaktion bemærket. Når en flok kommer flyvende i højde med ledningerne, går undertiden nogle af individerne over og andre under ledningerne. Man har iagttaget krikænder, som fløj mellem ledningerne. *P.H.*

Konference om skovbeskyttelse

I samarbejde med Skogshögskolan og Forskningsstiftelsen Skogsarbeten afholdt Skogsstyrelsen en skovbeskyttelseskonference den 25. og 26. november 1970 i Stockholm.

Konferencen havde til formål at belyse og diskutere problemerne omkring barkynglende insekters skader på den voksende skov.

Efter indgående diskussioner udarbejdede konferencen nedenstående udtalelse. Konferencen konstaterer:

at forekomsten af barkynglende insekter inden for landet er vokset foruroligende, og at den skade disse forvolder på voksende skov vil medføre betydelige produktionstab,

at forøgelsen af barkynglende insekter for en stor del beror på omfattende stormskader og snetryk samt på, for insekterne, ideelle klimatiske betingelser i de seneste år, men at den største årsag til forøgelsen af disse insekters antal skyldes, at store kvantiteter uafbarket træ nu, i højere grad end tidligere, oplagres ved skovene under insekternes sværtnings- og klækningsperioder, at en stadig større mængde stammer og stammedele efterlades på skovningspladserne, samt at ungskovsrydningerne finder sted på uheldige tidspunkter,

at insektskader på voksende skov i mange tilfælde vil ramme tredje mand, d.v.s. skovejere som ikke er skyldige i årsagen til skaderne.

Konferencen tilråder skovbruget og skovindustrien, hvor det er økonomisk muligt:

at søge problemerne løst først og fremmest gennem foranstaltninger, som mindsker tilgangen af ynglemateriale for insekterne og kun, hvor det bedømmes at være absolut nødvendigt, at anvende insekticider,

at udforme prisaftaler og leveringsbestemmelser for tømmer således, at disse modvirker ophobning af uafbarket træ ved vej eller i skov på tidspunkter, hvor skaderisikoen er særlig stor,

at tage mest mulig hensyn til risikoen for insektskader på voksende skov ved planlægning af skovning og videretransport samt ved udarbejdelse af

tidsskemaer for lagring af uafbarket træ i skoven og ved vej, at tilpasse skovningsmetoder og aflønningssystemer for tømmer som minimerer mængden af efterladte stammer og stammedele på skovningspladsen, at udrensninger og udhugninger i yngre bevoksninger udføres på sådanne tidspunkter og på sådan en måde, at fældet, men ikke oparbejdet, træ bliver uegnet som ynglemateriale, at tilpasse sådanne bevoksningsplejemetoder som medfører mindste mængde ikke anvendeligt træ for produktionen.

En udførlig rapport er udarbejdet og udsendt siden konferencens afslutning. Der er således et eksemplar af rapporten ved Skovteknisk Institut, som kan udlånes til evt. interesserede. *S.H.*

Erstatningskrav i forbindelse med grov forurening

I forbindelse med et konkret tilfælde af grov forurening på et privat skovdistrikt i Sydsjælland, har foreningen haft lejlighed til at undersøge erstatningsspørgsmålene i forbindelse med forurening, og man kan efter drøftelser med kulturministeriet og politiet oplyse følgende:

Såfremt et skovdistrikt ønsker at få dækket omkostningerne til fjernelse af affald m. m., må man nøje pointere dette krav i forbindelse med politianmeldelsen og udarbejdelsen af politirapporten.

Når kravet er medtaget i politirapporten vil den stedlige politimester automatisk præsentere den skyldige (hvis og når han findes), for dette krav sammen med en bøde. Tidspunktet for affaldets fjernelse afhænger selvsagt af efterforskningsarbejdet. Skovdistrikterne må selv hos det lokale politi holde sig orienteret om, hvornår oprydningen kan foregå.

Krav om at den skyldige selv skal foretage oprydningen anses for urealistisk.

Det er oplyst, at politimestrene formentlig alle vil idømme ret hårde bødestrafte i forureningsanliggender af den nævnte art (op til flere hundrede kroner).

En givtig investering

»skovteknik 69« er en moderne velredigeret håndbog, som godt kunne hedde »skovteknik 70«

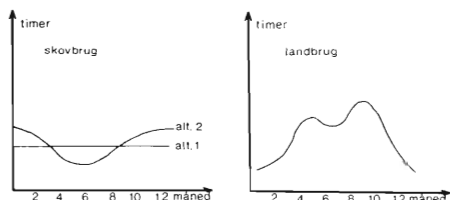
Af RUD. SØRENSEN
Skovfoged, Arden

Skovteknik 69, der egentlig skulle hedde *skovteknik 70*, da stoffet er ført à jour til udgivelsesdagen, er udkommet, udgivet af D.S.F. og viser sig at være en moderne og velredigeret håndbog, der er ligeså egnet som almindelig læsning for enhver interesseret, som den er egnet som opslagsbog.

Det skulle ikke være nødvendigt at argumentere for værdien af bogen. Vi ved alle, at det tekniske stude efterhånden er af ret stort omfang og under stadig udvikling. Teknikken udgør ganske simpelt en større og større del af vor hverdag.

Bogens indhold hævder sig smukt og tåler at blive målt med litteraturen fra vore store skovnabolande, hvad vel helt fortjent kan få redaktøren og alle hans medarbejdere til at knejse lidt med nakken.

Det vil ikke være rimeligt og heller ikke muligt at fremhæve afsnit fremfor andre. Inddelingen er foretaget i emnegrupper, og skal disse mange emner samles i hovedgrupper, må det være således: *De tekniske hjælpemidler* omfattende såvel kraftmaskiner, arbejdsmaskiner som håndredskaber. En

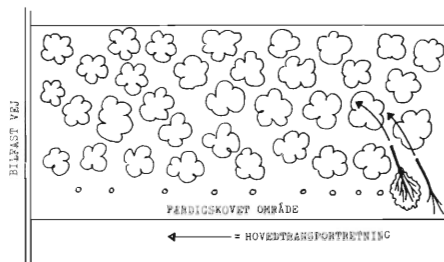
Principskitse. Skovbrugets og landbrugets arbejds-kraftbehov fordelt over årets måneder.

anden stor hovedgruppe er *metoderne*, hvor en lang række modeller er grundigt belyst på områderne skovning, transport, opmåling, vedbeskyttelse, udrensning, kulturarbejder. Store dele af hjælpeproduktionen, særlig vej- og vandbygning er beskrevet i denne hovedgruppe, hvor der dog mere er materielbeskrivelse end egentlig metodegennemgang. Det samme gælder for biproduktionen, hvor hjælpemidler til juletræs- og pyntegrøntsproduktionen

er beskrevet, samt arbejderbeskyttelse i et lille afsnit. Sprøjtning er, som en naturlig følge af dette områdes rivende udvikling, behandlet såvel som materiel- som metodegennemgang. Det kan måske kritiseres, at det store område vej- og vandbygning, der for det samlede skovbrug omfatter en udgiftspost på mellem 15 og 20 mill. kr./år, ikke beskriver egnede metoder ved skovvejbygning m. v. Dette forhold vil sikkert blive rettet i næste udgave.

Det sidste store hovedafsnit er *planlægningsafsnittet*, der meget koncentreret beskæftiger sig med planlægningsbegrebet for dernæst i mere grundig form at beskæftige sig med planlægningsafsnittene herunder de egentlige mekaniseringsplaner, årsplaner, budget og arbejdsplaner. Der er på udmærket vis givet eksempler på de forskellige planer, ligesom planlægningskortene er beskrevet og illustreret.

Dette afsnit danner sammen med afsnittet om kalkulering i referatet fra

For at opnå den samme udsledningspræstation i hele den tid, der arbejdes i afdelingen, kan det være praktisk at foretage fældningen i striber parallelt med hovedslæberetningen.

redskabsdemonstrationen 1965, der stadig kan købes, et naturligt og nødvendigt supplement til de mere fyldige beskrivelser af tekniske hjælpemidler og metoder, hvori disse kan indsættes. Planlægning og kalkulering er helt nødvendige forudsætninger for, at de tekniske hjælpemidler kan anvendes rationelt.

Skovteknik 69 er på 320 sider i A-5 format, fremstillet på fint glittet papir, heftet og gennemillustreret med såvel tegninger som fotografier, ialt 160 figurer. Bogen er et holdarbejde, idet ca. 20 af vore hjemlige specialister med særligt kendskab til de aktuelle emner har skrevet et eller flere afsnit. Forstkandidat Per Brenøe, Skovteknisk Institut har forestået redaktionen. Der er ydet stytte til udgivelsen fra Danmarks teknisk videnskabelige Forskningsråd og Carlsen-Langes legatstiftelse.

Findes der læsere, der endnu ikke har købt denne håndbog, er det en meget givtig investering, der bør foretages straks. Bogen kan ikke undværes i nogen forstmands eller skovejers reol.

Adressen er Dansk Skovforening, Vester Voldgade 86, III, 1552 København V. Prisen er 34,50 incl. moms.

R. S.

Sagkyndige medhjælpere ved vurdering af skove

Med virkning fra den 1. april 1971 at regne vil områdeinddelingen for de sagkyndige medhjælpere ved vurdering af skove være som følger:

1. Statsskovrider *N. A. Larsen*, Arresødal pr. Frederiksværk. Særlig for Frederiksborg amtskommune.
2. Statsskovrider *I. Thejll Jelnes*, Østrupgård pr. Esrum. Særlig for København, Roskilde og Bornholms amtskommuner.
3. Skovrider *Arthur Knudsen*, Skjolde-næsholm pr. Jystrup. Særlig for Vestsjællands amtskommune, nordre skyldskreds.
4. Statsskovrider *J. E. Bruun*, Skovhuset, Sorø. Særlig for Vestsjællands amtskommune, søndre skyldskreds.
5. Skovrider *J. H. Lassen*, Vemmetofte pr. Faxe. Særlig for Storstrøms amtskommune, nordre skyldskreds.
6. Skovrider *P. R. S. Jensen*, Hillesvig pr. Guldborg L. Særlig for Storstrøms amtskommune, søndre skyldskreds.
7. Skovrider *Chr. E. Holck*, Krengerup Skovridergård pr. Nørup. Særlig for Fyns amtskommune.
8. Skovrider *H. Christoffersen*, Rikkesminde Allé 5, Fruens Bøge, Odense. Særlig for Fyns amtskommune.
9. Statsskovrider *B. Gelhede*, Klokke-dalshøj, Boller pr. Horsens. Særlig for Vejle amtskommune, nordre og søndre skyldskredse.
10. Afdelingsleder *E. C. L. Løfting*, Bybæk pr. Vejle. Særlig for Århus amtskommune, sydøstre og vestre skyldskredse.
11. Statsskovrider *Kr. Elmqvist*, Tingtofte pr. Randers. Særlig for Århus amtskommune, nordøstre skyldskreds og Viborg amtskommune, søndre skyldskreds.
12. Skovtaksator *J. Lundberg*, Skinfaxevej 14, Viborg. Særlig for Nordjyllands amtskommune, søndre skyldskreds.
13. Overklitfoged *Hans Esbjørn*, Skagen. Særlig for Nordjyllands amtskommune, nordre skyldskreds og Viborg amtskommune, nordre skyldskreds.
14. Statsskovrider *Vagn Johansen*, Ulfborggård pr. Ulfborg. Særlig for Ringkøbing amtskommune.
15. Skovrider *C. G. Bech*, Slaugård pr. Vorbasse. Særlig i Ribe amtskommune.
16. Statsskovrider *Paul Morville*, Egen-se pr. Gråsten. Særlig for Sønderjyllands amtskommune.

Skovpolitiske følger af EEC's udvidelse¹⁾

Af amanuensis, lic. agro. FINN HELLES

Udvidelsen af EEC vil få betydning for skovpolitikken såvel i de seks nuværende som i de fire kommende medlemslande. I den følgende gennemgang af dette forhold ligger hovedvægten på en vurdering af, hvad udvidelsen vil betyde for dansk skovbrug. Mange af de synspunkter, der fremsættes, må nødvendigvis være subjektive, især fordi forhandlingerne om optagelsesvilkårene for ansøgerlandene ikke er afsluttet.

EEC er en dynamisk institution, og alene af den grund skal der anlægges en tidshorizont for vurderingen. Tidshorizonten er bevidst gjort diffus – den omfatter det første tiår af det udvidede EEC's eksistens. Der tages ikke hensyn til overgangsordninger, herunder tidsfrister for realisering af EEC-bestemmelser. I øvrigt bygger vurderingen på følgende forudsætninger:

- a) *Danmark, Norge, Storbritannien og Irland opnår fuldt medlemskab af EEC.*
- b) *Frihandel mellem de nuværende EFTA-lande fortsætter, efter at Danmark, Norge og Storbritannien er optaget i EEC.*
- c) *Sverige får en ordning med EEC, der bl. a. indebærer frihandel.*
- d) *Der sker ingen væsentlige ændringer i EEC-institutionens skovpolitik.*

Udvidelsen af EEC vil påvirke skovbruget direkte. Der vil også ske indirekte påvirkninger, nemlig dels via landbruget og dels via træindustrien og træhandelen. Hertil kommer naturligvis påvirkninger via det økonomiske liv i almindelighed.

Direkte virkning på dansk skovbrug

Et væsentligt spørgsmål er, til hvilket embede der skal være knyttet det hverv at repræsentere dansk skovbrug i den arbejdsgruppe ved EEC, der be-

står af chefen for hvert lands forstadministration. Sådan som Danmarks forstadministration er opbygget, forekommer det mest nærliggende at pege på chefen for landbrugsministeriets domænekontor. Vedkommende kan i dette arbejde assisteres af én eller flere forstlige sagkyndige.

Justitsministeriet har publiceret en oversigt over de *ændringer* i dansk lovgivning, der er nødvendige, hvis Danmark bliver medlem af EEC⁴⁾ (OVERSIGT 1970). Som læsere af artiklens 3. afsnit kunne forudsige, nævnes i oversigten ingen lovgivning med direkte relation til skovbruget. Medlemskabet indebærer altså ikke umiddelbart nogen ændring af f. eks. Skovloven eller Naturfredningsloven.

Formeringsmateriales genetiske kvalitet

Den danske ordning vedrørende forstligt formeringsmateriales genetiske kvalitet er væsensforskellig fra den, som gælder i EEC: Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter og den hertil knyttede kåring af frøavlsbevoksninger og frøhaver bygger på frivillige overenskomster; EEC's ordning er tvungen. Medlemskabet vil betyde, at forstligt formeringsmateriale, der omsættes erhvervsmæssigt her i landet eller mellem Danmark og et andet EEC-land, skal opfylde de kvalitetsnormer, som er fastsat i direktiver af 1966. Der mindes om, at normerne kun gælder for bestemte træarter, og for planter og plantedeles vedkomme kun såfremt de hovedsagelig er beregnet til vedproduktion.

Det bliver nødvendig at lovgive om dette spørgsmål, bl. a. for at fastslå, hvilken institution der skal arbejde med sagen. Og formentlig skal antallet af kårede bevoksninger og frøhaver forøges.

OECD har etableret en ordning for kontrol med forstligt formeringsmateriale (OECD 1967). Danmark er tilsluttet denne ordning, og det samme gælder bl. a. nogle af de nuværende

EEC-lande. Ordningen, som givetvis vil bestå efter udvidelsen af EEC, ligner på mange punkter EEC-direktivet; f. eks. indeholder de begge en række kåringskriterier. En vigtig forskel er, at EEC-ordningen kun gælder for international handel.

Formeringsmateriales tekniske kvalitet

Der findes ikke i Danmark noget, som kan sidestilles med Kommissionens forslag til forordning om forstligt formeringsmateriales tekniske kvalitet⁵⁾. Forslaget er sikkert vedtaget (dog nok i form af et direktiv), når Danmark bliver medlem af EEC, og en dansk lovgivning vil da være påkrævet ligesom ved realiseringen af direktivet om den genetiske kvalitet.

Med udvidelsen af EEC forøges variationen i de økologiske forhold så stærkt, at det er sandsynligt, at forslagens (direktivets) krav til sammenhængen mellem planters alder, højde og diameter revideres.

Opmåling og sortering af råtræ

Råtræ, som Danmark eksporterer til eller importerer fra et andet EEC-land, skal opmåles og sorteres efter reglerne i direktivet herom fra 1968. Eller rettere: det bliver den normale praksis⁶⁾.

EEC-reglerne afviger ikke radikalt fra dem, der for øjeblikket benyttes her i landet. Hvad opmålingen angår, synes de væsentligste ændringer at blive: diameteren angives uden bark, den nedrundes altid til hele cm og måles ved små dimensioner kun én gang; længdemål afrundes nedad til hele dm, ved små dimensioner eventuelt til hele m. Dimensionssorteringen er for stammers vedkommende temmelig forskellig fra den danske, mens der gennemgående er god overensstemmelse, når det drejer sig om kævler. Træ af kvalitet A/EEC er lidt bedre end træ af dansk klasse A; klasse C/EEC svarer til dansk klasse D.

De danske myndigheder vil med hjemmel i direktivet kunne bestemme, at dettes regler skal anvendes ved hele eller en del af den indenlandske råtræhandel. Det forekommer usandsynligt, at noget sådant vil ske, men muligheden kan ikke udelukkes. Opmålingsreglerne er jo i nogen grad blevet anset for et myndighedsanliggende, og hvis de tages op til revision,

kan det tænkes, at det offentlige udvider sit interesseområde til sorteringsreglerne – inspiration kan bl. a. hentes i Vesttyskland. EEC-reglerne vil i givet fald ikke sætte en fast ramme om et nyt dansk sorteringsreglement. Der kan opstilles ekstra kvalitetsklasser, f. eks. en klasse D (træ i denne klasse må blot ikke omsættes under betegnelsen D/EEC); træ kan sorteres efter anvendelsesområde, f.eks. svellekævlere; og antallet af dimensionsklasser kan forøges, f. eks. ved underinddeling.

Etableringsret og tjenesteydelser

Statsborgere fra andre EEC-lande vil kunne erhverve og udnytte skov i Danmark på lige fod med danske statsborgere. Teoretisk set kan Danmark indføre begrænsninger i etableringsretten inden for skovbruget, men de skal være af ikke-diskriminerende art, d.v.s. de skal gælde for såvel danskere som for statsborgere fra de øvrige EEC-lande.

Der udtrykkes undertiden frygt for, at der vil ske udenlandsk masseopkøb af dansk skov. Frykten forekommer ubegrundet, selv om eventuelle udenlandske opkøbere skal kunne konkurrere på prisen med danske købere. Erhvervelse kræver nemlig, at vedkommende etablerer sig (altså tager fast ophold her i landet).

Udenlandske ejere af skov i Danmark skal have adgang til medlemsskab af faglige foreninger, f. eks. småskovforening. Og så vidt forfatteren kan se, får en udenlandsk ejer samme mulighed for bistand fra Det danske Hedeselskab som en dansk ejer.

Den frie adgang til udøvelse af tjenesteydelser inden for skovbruget indebærer f. eks., at en dansk skovejner kan lade et firma, der er hjemmehørende i et andet EEC-land, udføre ukrudtbekæmpelse.

Nogle indirekte virkninger på dansk skovbrug

Virkninger via landbruget

For at vurdere udviklingen af den skovpolitik, der er knyttet til EEC's landbrugspolitik, må der gøres visse forudsætninger om dennes fremtid. Det antages således, at FEOGA bliver bevaret, og at principperne for anvendelsen af tilpasningssektionens midler ikke ændres. Der ses foreløbig bort fra Mansholt-planen.

Tilpasningssektionens bevilling vokser ved udvidelsen af EEC. Det er næppe muligt at opstille et velmotiveret skøn over, hvor stor forøgelsen bliver. Det er imidlertid sandsynligt, at de midler, der er disponible til »forstlige tiltag med sigte på forbedring af landbrugsstrukturen«, fortsat vil være for små i forhold til de fremsatte ønsker om støtte. Sådanne ønsker vil utvivlsomt forekomme fra samtlige nye medlemslande, men hvis dansk landbrugs forventninger om bedre tider indfries, bliver Danmarks ønsker på dette felt relativt beskedne.

Støtten fra FEOGA koncentrerer sig om geografiske administrative enheder, hvor ikke blot landbruget, men erhvervslivet som helhed er dårligt stillet, og hvor forstlige tiltag må anses for de bedst egnede midler til forbedring af landbrugsstrukturen. Ud fra nationale betragtninger bør Ringkøbing og Viborg amter kunne få status som sådanne prioritetsområder. Her findes den rette kombination af de relevante forhold: Den gennemsnitlige forrentningsprocent af den i landbruget investerede kapital er lille⁷⁾, arbejdsløshedsprocenten er relativ stor, og endelig er der et betydeligt antal privatejede småskove, hvoraf de fleste formentlig indgår i kombinerede brug.

Mindstestørrelsen vil kunne opfyldes i mange tilfælde. Den største post i eventuelle projekter bliver tilpasning af marginal landbrugsjord – det er her forudsat, at adgangen til at tilplante landbrugsjord udvides ved den planlagte revision af loven om landbrugs-ejendomme (LOV 1967). Hvad angår opstilling og realisering af projekter, vil Det danske Hedeselskab og vedkommende småskovforeninger være velegnede redskaber i samarbejde med naturfredningsmyndighederne.

Det er ikke givet, at de nævnte amter fremstår som rimelige prioritetsområder set fra EEC's synsvinkel. Norge, Storbritannien og Irland kan fremvise områder, hvor befolkningens levestandard er betydelig lavere, og hvor forstlige tiltag vil få større økonomisk effekt.

Om Mansholt-planen er det blevet sagt, at den »snarest er et forsøg på

at kortlægge den udvikling, der under alle omstændigheder vil komme« (FOIGHEL 1969, s. 53). Forfatteren er af den opfattelse, at denne betragtning også vil være korrekt efter udvidelsen af EEC. Mansholt-planens principper gennemføres, dog med en vis forsinkelse især på grund af Storbritanniens mægtige behov for import af levnedsmidler. Det forudses, at Danmark berøres relativt lidt af den del af planen, der angår nedlæggelse af landbrugsjord. Og det forventes, at friluftsmål vil lægge beslag på en meget større andel af den jord, der tages ud af landbrugsmæssig drift i Danmark end i EEC som helhed.

Virkninger via træindustrien og træhandelen

EEC er tilsyneladende indstillet på, at den frihandel, der er etableret i EFTA-området⁸⁾, skal søges bevaret, selv om Danmark, Norge og Storbritannien opnår fuldt medlemsskab (jfr. forudsætning b, første afsnit, denne artk.). Nedbrydningen af handelskranker mellem de tre lande og EEC skulle altså ikke føre til opbygning af handelskranker mellem dem og deres nuværende partnere i EFTA.

Tabel 1.

Tarifmæssig told pr. 1.1 1971. %.

Produktgruppe	Danmark	EEC
Brænde, træaffald	0	0
Papirtræ	0	0
Sav- og finérklodser	0	0
Savskåret træ		
a) nåltræ		
lgd. ≤ 125 cm,		
tyk. < 12,5 cm	–	10,5
b) andet	0	0
Træ: høvlet, pløjet		
el. lign.		
a) ikke-sammensatte		
parketstaver	3	5
b) andet	0	6
Finér m.m.		
a) tyk. ≤ 3 mm	1,8	–
b) andet	0	(7,2)
Krydsfinér, møbelplader m.m.		
a) med yderlag af fyr, gran eller birk	0	(13,2)
b) med andet yderlag	4,2	(13,2)
c) andet	7,4	13,4
Spånplader	9	12,2
Papirmasse	0	(3,6)
Avispapir	(0)	7
Tryk- og skrivepapir	3	12,8
Kraftpapir og -pap	3	(12,8)

Efter: BEKENDTG. 1970 og oplysninger fra Udenrigsministeriet

I tabel 1 er anført den i henholdsvis Danmark og EEC gældende toldtarif for de træprodukter, som i konkurrence-mæssig henseende menes at have

størst betydning for dansk skovbrug. Alle disse produkter kan importeres *toldfrit* til Danmark fra EFTA-området⁹).

Tabel 2. Danmarks udenrigshandel med forskellige træprodukter 1968/69

Produktgruppe	Import				Eksport			
	100.000 kr.	Af total %	Fra EEC %	Fra EFTA %	100.000 kr.	Af total %	Til EEC %	Til EFTA %
Brænde, træaffald	1	0	19	59	75	3	61	38
Papirtræ	0	0	0	100	33	1	68	32
Sav- og finérklodser	955	8	4	3	214	9	61	35
Savskåret træ	4394	37	3	74	704	29	8	74
	5350	45	3	61	1026	42	25	62
Træ: høvlet, pløjet el. lign.	600	5	--	--	5	0	--	--
a) ikke-sammensatte parketstaver	(6)	--	10	85	(2)	--	21	76
b) andet	(594)	--	0	96	(3)	--	14	20
Finér m.m.	533	5	68	5	740	30	2	92
Krydsfinér, møbelplader m.m.	969	8	--	--	149	6	--	--
a) med yderlag af fyr, gran el. birk	(724)	--	0	22	(6)	--	16	77
b) med andet yderlag	(114)	--	20	2	(136)	--	6	80
c) andet	(131)	--	43	52	(7)	--	5	93
Spånplader	243	2	17	82	87	4	4	92
Papirmasse	982	8	0	99	305	12	81	11
Avispapir	1299	11	0	100	2	0	91	4
Tryk- og skrivepapir	862	7	5	71	146	6	11	41
Kraftpapir og -pap	1107	9	1	88	6	0	61	33
	6595	55	8	74	1440	58	21	68
lalt	11945	100	6	68	2466	100	22	65

På grundlag af: DANMARKS STATISTIK 1969, tab. 2-3 og 1970, tab. 2-3.

Tabel 2 giver en oversigt over Danmarks udenrigshandel med træprodukterne i gennemsnit for 1968-69. En lang række faktorer har øvet indflydelse på udformningen af dette handelsmønster. Kun én af dem, nemlig toldtariffen, inddrages i den følgende vurdering af, hvilke forandringer mønstret vil undergå ved ændringen i markedsdannelserne. Alene af den grund er vurderingen usikker. Resultatet vedrører umiddelbart træindustrien og træhandelen. En egentlig vurdering af konsekvenserne for skovbruget kræver en mere omfattende analyse, end det har været muligt at foretage i nærværende forbindelse.

Målt i værdier bestod i 1968/69 4/10 af såvel import som eksport af råvarer, altså ikke toldbelastede produkter. Der ventes ingen væsentlig ændring af dette forhold. Det nuværende EEC's andel af både import og eksport vil sikkert stige lidt på grund af det snævrere økonomiske samarbejde i almindelighed og harmoniseringen af op-

målingsreglerne. Der forudses en gradvis nedgang i det nuværende EFTA's importandel, ikke som følge af ændringen af markedsdannelserne men navnlig på grund af udviklingen i de store leverandørers - Sveriges og Finlands - kapacitetsforhold og produktionspolitik.

For de produkter - halvfabrikata og færdigvarer - der er toldbelastet, ligger EEC-tariffen gennemgående væsentlig højere end den danske. Det betyder, at dansk træindustri opnår større toldbeskyttelse over for lande, som står uden for EEC-EFTA, til gengæld udsættes den også for større konkurrence fra EEC-landenes træindustri.

Taget under ét er Danmarks import af de toldbelastede produkter fra EEC beskeden. Kun importen af produktgruppen finér m.m. er betydelig. Her er den danske toldtarif så lille, at dens ophævelse næppe i sig selv vil virke særlig importfremmende. EEC's tarif er derimod så stor, at den kan redu-

cere den for øjeblikket omfattende import fra lande uden for EEC-EFTA.

I gruppen krydsfinér, møbelplader m.m. er der mulighed for en importstigning, forudsat at EEC har tilstrækkelig eksportkapacitet. Gruppen spånplader er så homogen, at det er forsvarligt at pege på risikoen for et prisfald: EEC slipper for en stor toldafgift, og den danske import kommer næsten udelukkende fra EEC-EFTA.

Ophævelsen af toldtarifferne vil virke fremmende på dansk eksport til EEC. Det samme gælder imidlertid for den norske, britiske og svenske (jfr. forudsætning c, første afsnit, denne art.) eksport, og den konkurrence, der herved opstår, kan føre til prisfald, som eliminerer fordelene ved toldens ophævelse. Kun for enkelte produkter, f. eks. ikke-sammensatte parketstave, er der overvejende sandsynlighed for, at Danmarks markedsdisposition er stærk nok til, at træindustrien opnår en omkostningsreduktion, som - i hvert fald teoretisk - kan tillade en forhøjelse af råtræprisen.

Noter

1. De foregående afsnit bragtes i SKOVEN nr. 10 og 11, 1970 og nr. 1, 1971.
2. Produktiv skov neden for nåletrægrænsen.
3. Den store forskel fra oplysningerne i artiklens 2. afsnit skyldes, at det af EEC anvendte træbalance-begreb afviger fra det her anvendte, bl. a. ved ikke at tage hensyn til papirprodukter.
4. Oversigten gælder for fremstilling til De europæiske Fællesskaber. Den tager hensyn til eksisterende fællesskabsbestemmelser og offentliggjorte forslag - på landbrugsområdet er det sidstnævnte dog kun tilfældet i begrænset omfang.
5. Det bør dog nævnes, at Skovplanteringen (Sammenslutningen af danske producenter for skovplanter) blandt sine formål har vedtagelse af fælles kvalitetsregler.
6. »Die Mitgliedstaaten setzen alle Vorschriften ausser Kraft, die für Rohholz, das aus einem anderen Mitgliedstaat stammt, eine Sortierung vorschreiben« (DIR. 1968, Art. 6).
7. Dog ikke i forhold til forrentningsprocenten som helhed.
8. D.v.s. Danmark (incl. Grønland og Færøerne), Finland, Island, Liechtenstein, Norge (incl. Svalbard), Portugal (incl. Azorerne og Madeira), Svejts, Storbritannien og Nordirland (incl. Kanaløerne og Man), Sverige og Østrig.
9. Naturligvis under forudsætning af at betingelserne for EFTA-toldbehandling er opfyldt (jfr. BEKENDTG. 1966).

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhasturp«
Hvalsø – Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsøs Planteskole

Svebølle Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prislister. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prislister

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup

Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturerne står under Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Hellestrup Planteskole

4180 Sorø

Tlf. Fulby 133 (03 608)

Specialplanteskole for
Hybridasp.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELEFON 62933* DANMARK

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Støt

Skovens
annoncører

Hyllinge Savværk A/S

(03) 744 Hyllinge 64 *

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Dansk

Skovkontor

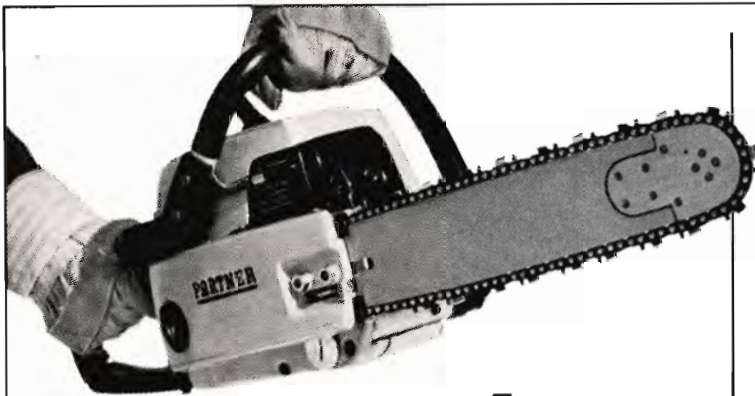
Skovbrugskemikalier
Skovbrugsredskaber
Skovhegn

Postbox 1, 4700 Næstved.
Tlf. (03) 760 Nyland 110

T. Brüel: Nogle træarters ydeevne på Frijsenborg

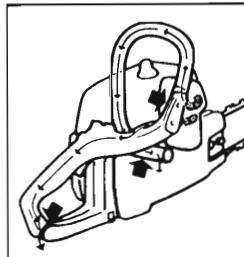
Det har vist sig, at der er stor interesse for at erhverve sig skovrider Brüel's ovennævnte afhandling, som har stået i Dansk Skovforenings Tds. 1969, hft. 2 og 1970, hft. 2.

Vi har endnu et restoplæg tilbage af disse hefter, og disse er til salg for kr. 10.- + MOMS pr. hefte (kr. 20.- + MOMS for begge hefter). Henvendelse bedes rettet til: Dansk Skovforenings sekretariat. Vester Voldgade 86. III. 1552 København V. Giro 1964.

**Undgå
„hvide fingre“**

Foruden trepunktsophængt afvibrering har Partner R18 regulerbare, opvarmede håndtag. Derved holder man sig varm om hænderne og undgår de såkaldte »hvide fingre«.

Nyhed – opvarmede håndtag! Gennem 2 rør fra lyd-dæmperen ledes udstødningen gennem en regulator til forreste og bageste håndtag, hvilket bevirker, at opvarmningen kan foretages individuelt.

PARTNER R18
Verdens eneste motorsav med opvarmet håndtag

Forhandlere:

JYLLAND

Per Jørgensen, Kongensgade 2, Nørresundby. Tlf. (08) 17 27 33.

Smedegades Motorværksted, Ringkøbing. Tlf. (07) 32 09 92.

Randers værktøjsmagasin, Randers. Tlf. (06) 42 17 77.

Horsens Værktøjsmagasin, Hede Nielsensvej 2, Horsens. Tlf. (05) 62 62 11.

Silkeborg Motorcentrum, v Bent A. Christiansen, Chr. VIII's vej 17, 8600 Silkeborg Tlf. (06) 82 04 17

Mikkels Autoværksted, Nr. Torv 2, Vejle. Tlf. (05) 82 12 12.

Fa. Lorentz Hansen jun., Abenrå. Tlf. (046) 2 21 38.

FYN

Motorcentret I/S, Kværndrup. Tlf. (09) 27 10 12.

LOLLAND & FALSTER

Fa. R. Jessens Eftf., Nykøbing F. Tlf. (03) 85 00 11.

BORNHOLM

Scooter Centralen, Vimmelskaftet 26, Rønne. Tlf. (03) 95 21 76.

SJÆLLAND

Roskilde Værktøjsmagasin, Sdr. Ringvej 24, Roskilde. Tlf. (03) 35 54 75.

Fa. L. Ulrich's Isenkramforretning, Slagelse. Tlf. (03) 52 00 01.

Vepav/Johs.Larsen,Toksværd pr.Holme-Olstруп. Tlf. (03) 74 72 82.

Sv. Aa. Petersen, Jorløse pr. Svebølle. Tlf. (03) 4 94 73.

A. M. Bjørn's Eftf., Algade 50, Holbæk. Tlf. (03) 43 21 00.

Mekaniker Kaj Nielsen, Gadevang, Hillerød. Tlf. (03) 26 69 62.

Fa. Johs. Fog, Hovedgaden 45, Lyngby. Tlf. (01) 87 10 01.

KØBENHAVN

Forst & Jagthuset, Gl. Kongevej 119, V. Tlf. (01) 21 30 30.

Hjelm Bang A/S, Islevdalvej 65, Rødovre. Tlf. (01) 94 13 33.

McCULLOCH

Letvægtsmotorsaven

med stor benzinkapacitet,
5-6 hk med 16' sværd og kæde.

Pris:

Kr. 1148,-
excl. moms.

**Forlang demonstration og brochure hos:
Aut. McCULLOCH forh.**

Aalborg: Børge Pedersen . Jernbanegade 16 . Telefon (08) 13 40 29

Randers: Viggo Thomadsen . Von Hattenstræde 11-13 . Telefon (06) 42 13 44

Tørring pr. Hammelev: Bent K. Petersen . Telefon (045) 7 72 56

Højby, Fyn: Andreas Petersen . Telefon (09) 95 82 60

Hillerød: Jan Skovly Hansen . Løngangsgade 73 . Telefon (03) 26 51 51

Sorø: Holger Møller . Frederiksberg . Telefon (03) 63 11 51

Faxe: Eigil Johansen . Torvegade 34 . Telefon (03) 71 34 65

Flintinge, Toreby L.: Arnold Larsen . Telefon (03) 86 91 26

Ford har styrken på alle punkter til Deres arbejde i skov og mark

Punkt 1: Kraftig 4-cyl. dieselmotor, 75 DIN HK ved 2100 o/m. Stor cylinderdiameter og kort slaglængde giver maksimumydelse og stort drejningsmoment - 30,2 kgm.

Punkt 2: 8 fremadgear, 2 bakgear. Alle tandhjul i konstant indgreb = blødere skift med mindre støj. Stor overlappning mellem gearene sparer skift...

Punkt 3: Tørlamel kobling med 12" koblingsplade.

Punkt 4: Kraftoverføring fuldstændig uafhængig af kobling. 65 HK ved 540 o/m.

Punkt 5: Robust og effektiv hydraulik. - 100% uafhængig. - Trækkes direkte af motoren. Løftekapacitet i trækstangs øjer 1725 kg. Dobbeltvirkende trækraftkontrol giver fuld kontrol med arbejdsdybde uanset redskabets vægt.

Punkt 6: Svære bagaksler, nyt robust bagakselhus. Kapacitet 5450 kg.

Punkt 7: Våde, flerpladede skivebremser indbygget i bagakselhuset, beskyttet mod vand og snavs.

Tal med en autoriseret Ford Traktor Forhandler om

Ford 5000

**TRAKTORER
MASKINER**